

Salgótarján és Vidéke.

Szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

A Polgári Kör hivatalos lapja.

Előfizetési ár:

Egész évre	10.—
Fél évre	5.—
Negyed évre	2.50
Egyes szám ára 20 fill.	

Felelős szerkesztő:

Dr. Czigler Jakab

Minden a lap szellemi részét illető közlemények a „Salgótarján és Vidéke” szerkesztőségében, az előfizetések és hirdetések Mohar Endre polgár iskolai tanárhoz intézendők.

Mese.

Erdődi Mihály.

Első fejezet.

Mivel ez mese, hát úgy kezdem, a hogy a meséket szokás. Hol volt, hol nem volt, valahol ide veszedelmesen közel — volt egy kis falu. Igénytelen, alig kászálódo emberköpű. Csupa zsup-fedél, subás, gubás Ádám-kópiák, keserű arcok, nehéz sóhajok. Nagy, nagy szomorúság lapult meg itt Mátra alatt valamikor nem is olyan régen. És csak cipelték mártir-odaadással a keresztet, ezek az átokverte páriák. De hogy félre ne értsenek, nem gabonakeresztet cipeltek. Azt itt nem ismerték. Az a kereszt egészen más volt. A gond, a nélkülözés súlyos nagy keresztje. Azt cipelték.

Csak a Mátra szerette ezt a kis falut. És leküldte olykor üzenetét halk szellőszárnyakon, csöndes alkonyatok idején. Megcirogatta a keserű arcokat, mint ahogy az anya szokta a gyermekét. És ahogy a fuvallat elkószált fejük felett, kigyultak a szemek. Mert azt sugta nekik a Mátra, hogy majd fordul még a világ és lesz minden máskép. Nem fognak már cirokseprőt kötni és napszámba járni néhány nyomorult garasért. Zsindely fogja fedni a házuakat és lesz pénz és urak lesznek. Nagy, hórihorgas kémények fognak az égnek szökni és

a félelmes kerek alatt dohogni fog a föld. Ott kapnak majd munkát és olyan bért, amilyenről álmodni se mernek. Azután majd sinpárt rakat le az állam és itt fognak megállani még a gyorsvonatok is. (Eleinte ugyan, félmérföldnyi távolságban, de idővel talán közelebb.) Aztán lesznek az utcán olyan lámpák, mik egyszerre gyulnak és akkor is égnek, hogyha szél fu. Megatöbbsi. Ezt sugta a Mátra, a gondviselő, vigasztaló Mátra es egy napon átadta magát a földkutató tudománynak. És elkezdtek vájkálni a testét és ömlött a sok fekete vér. De a Mátra törte, mert szerette azt a kis falut, nagyon szerette és boldoggá akarta tenni.

Második fejezet.

A kis faluból nagy falu lett. És megelevenült az élet. Jöttek a vállalkozók. Hoztak pénzt, épültek a gyárak. A Mátra ígérete beteljesedett.

És Salgótarján — mert így hívták a kis falut — egyszerre belepottyant a nagy világforgalomba. Európai cégek naplójába került a neve és a szerződési szálak átnyultak a külföldre is. A hirrel pedig természetesen a vagyon is emelkedett.

Szóval a nélkülözés tanyájára besétált a jólét és a falu felvette a nagyközségek címét. Kapott iskolát, fűszolgabírói hivatalt,

járásbírói hivatalt, adóhivatalt, sőt polgári iskolát is.

A Mátra pedig ezalatt ritka önfeladózással csak egyre ontotta magából a köszönetet, a váltságdíjat, kedvence boldogságáért. És furdalták a jó öreg Mátrát, ami még nem lett volna baj. De egy napon a lelkiismeret is kezdte furdalni a Mátrát. A lelkiismeret azért, mert megadott mindent ennek a falunak, ami egy Kánaán felé egyengette utját s csak egyetlen egyet felejtett el — és ami most már öreg hiba — egyetlen egyet: a társadalmi kulturát fejlesztő energiát!

Szegény Mátra erre nem is gondolt. Nagyon nekifusult, bántotta a dolog, aztán hamut hintett fejére a hamu hegyről és felmondta a polgálatot. A köszönet elbujt, hiába kutatták, nem akadtak rája. És most következik a lényegében nagyon szomorú

Harmadik fejezet.

Beütött a krach. Őres alvó bányák, mozdulatlan aknák. Sivár, félelmitő látvány.

Az üzem meglazul, lomhább a munka, kevesebb a pénz. Mindenki szűk, menekül. A Mátra tehetetlen, a Mátra már öreg. Csak sirni tud szegény, csak köny-források bugyognak ki már az oldalából.

És Salgótarján, mely csak egy lépésre volt attól, hogy várossá legyen, visszatört a régi, verejtékező faluvá. A polgári

TÁRCA

Ha a kék vér bizsereg.

A kegyelmes hercegnek nagyon fájt a tyukszeme és ezáltal nem ült be a jachtba. A vén öreg Adria úgy látszik egy kicsit apprehendált érte és haragos hullámokat lökdösött a parthoz, amiért őfőmagassága porhüvelyeit ez alkalommal mellőzni lesz kénytelen. Helyét unokaöccse, a fiatal Adolár gróf foglalta el, beleilleszkedve abba a plüssel bevont karosszékekbe, mely a herceg őkegyelmessége átruházhatatlanul kisajátított ülőhelye. Szembe vele a száraz, megdöbbenően savanyu ábrázatu nagyon tisztelendő „mester” ült, ki egyébként már biboros is lehetett volna, ha a kegyelmes családhoz nem fűznék oly erősen a ragaszkodás szálát. Még mint kispap került ide, hogy felnevelje a kékvérű csemetéket, legmagassabb elismeré-

sét érdemelve ki a hercegi familia tanúgyhoz konyító minden kegyelmes tagjának.

A jacht vitorlái megduzzadtak és a sajka erős, határozott szökéssel nekivágott a vízóriásnak. A nap visszavonhatatlanul sietett alkonyodni, pontosan betartva a naptári jelzést, miközben a ferdén hulló, sugarak szemetvakítóan törtek meg a felborzolt hullámokon. Adolár öméltósága grofi rangjához illő módon szó nélkül törte ennek a fizikai kényszerűségnek gorombaságait és boldog szemhunyorogással valamelyik igen édes kalandjára gondolt. Egész véletlenül szökött ki a száján:

— Csak az osztrák... akarom mondani a magyar lányok! Csak azok az igaziak!

— Méltóságos öcsém, hogy ma én mindig a lányokon jár az esze, az a nem csodálkozom. De hogy a magyar királysá-

got minduntalan összetéveszse az osztrák császársággal, az már megse járja.

— Ugyan, mit leckéztet. A mai tengeri sétát a magyar lányok emlékének akarom szentelni. Mit untat hát engem politikai problémákkal?

Kis időre csend lett. Csak a szét-szelt hullámok omoltak csobogva a jacht oldalához, ami egyébként igen stilszerű volt.

— Micsoda. lányok, hej micsoda lányok! Hiába is öregem, akár mit beszélnek, de egy töröl-metszett alföldi leány többet ér, mint egy egész hitbizomány.

— Méltóságos barátom, maga nem tudja mit beszél.

— Legyen nyugodt öregem én mindenkor gazdája vagyok a szónak. És szerelem dolgában annyi tapasztalatom vannak, hogy ahhoz Don Jouan egyszerűen kis Miska. Mert egészen őszintén bevallhatom, hogy politikai tanulmányutam alatt

iskola új épületét elárvereztette az állam és a lakosság jórésze ismét cirok-seprőt fabrikált.

Morál.

Mint minden jóra való mesének, úgy ennek is kell, hogy legyen valami tanulsága. És van is.

Hogy az első két fejezet mennyire nem mese, azt mindenki tudja. És ha el akarjuk háritani magunktól azt a veszedelmet, amit a harmadik fejezet vázol az olvasó elé, úgy gyors léptekkel meg kell teremtenünk azt, amiről az a mesebeli Mátra megfelejtkezett. Még most idején van.

Közös erő közös célokért, gazdasági és kulturális izmosodás — ez kell, mert ez az, aminek hiánya végromlásba rántaná egész Salgótarjánt, különösen abban a geologiailag igazolást nyert eshetőség esetében, ha bányaforgalmunk csődöt mondana s ezzel kapcsolatosan gyári üzemünk is megcsappanna.

Salgótarjánt a köszön tette azzá, ami. És ha nem iparkodik, ugyancsak a köszön teszi azzá, ami volt. Bányatermelésünk az a mankó, mellyel felbotorkáltunk a jólét lankásának egyharmadáig. De mihez fogunk majd, ha ez a mankó kihull a hónunk alól.

Igyekezünk, hogy még most szerezzük be azt a tökélet, melynek kamatai a gazdasági agónia esetén pótolhassa a már előre is érezhető súlyos vérvesztéséget. Mert másképp Tarján sohase lesz „város”. És azt a mesét ne felejtsük el.

A diák hangversenyéről.

A művészetek nagy és ártatlan, ideális örömeiket keltenek. Ez az általános igazság fontossá teszi őket minden gondol-

kodó szeméi előtt. Az emberi lélekkel foglalkozó tudósok legtöbbször foglalkoznak a művészetek közül a zenével. Miért is követelik hogy az ifjúság zenét tanuljon?

A sok felelet közül csak néhányat említek meg: mert élvezetet kelt s felüdít, mert erkölcsi képző hatása van, mert esetleg kathartikus erejénél fogva tisztíthatja szenvedélyeinket és végre a pihenés a scholá idejének nemes betöltésére szolgál, ha csak időöltésből vagy pihenés kedvéért üzzük is, a zene szórakoztat, mint a játék, felüdít, mint a borítal, mint az alvás. Ami pedig felüdít, az kellemes. A zene úgy hat a társadalom okozta bajban, mint az orvosság a betegségben. Még egy általános s rendkívül fontos szerepe van: az erkölcsiségre irányítólag s nevelőleg hat. Mint a testgyakorlás a testnek bizonyos fejlettséget ad, úgy formálja a zene a jellemet.

Kérdés azonban, hogy a fiatalságnak gyakorlatilag is kell-e tanulnia a zenét, vagy elég, ha úgy fogadja be hatását, hogy hogy mások játékát hallgatja? Magának kell tanulnia — mondja Aristoteles — mert nagyon nehéz alaposan itélni olyasmiről, a mivel mi magunk nem foglalkozunk. De a tanulást korlátozni kell, ne versenyekre készítsék elő az ifjúságot, ne neveljenek virtuosokat, csak a zene szépségei iránt való érzéket fejlesszék s tegyék tudatossá a közönségesen öntudatlan élvezetet.

Istenem, mily régen s mily határozottan jelölte meg a görög bölcs a nevelésben a zene helyét s mértékét; ezzel szemben azt kell tapasztalnunk, hogy még ma sem jutott a zené az őt megillető helyre, hogy azok a kevesek is, kik gyermekeiket tanítják zenére, nem helyes elvet követnek, mert ők virtuosokat szeretnének gyermekeikből nevelni, megfélemlítve arról, hogy virtuosnak születni kell. Sokszor panaszkodtam már, hogy ifjúságunk zene terén tett haladásáról kevés alkalmunk van meg-

győződni. Pedig — szokták mondani — ha végig sétálsz az utcán, hallhatod őket eleget, pedig be sok hangversenyen láttalak téged csak ez évben is. Szó sincs róla, hallani elég muzsikát. De nincs benne köszönet. A zenének az a divatos fajtája, mely éppen napjainkban oly nagy tért tudott hódítani magának, nem tartalmazza azokat a becses tulajdonságokat, melyek a zenét az előbb említett fontos nevelési eszközzé emelik; sőt, ellenkezőleg. S ez a tapasztalat véghetetlenül elszomorító, mert értéktelenné teszi korunk zenei itéletét.

Ha olykor megfigyelem a hallgatóságot, sajnálkozva tapasztalom, hogy — a többségről beszélek — nem is tudja élvezni a zenét. Mindezt annak tulajdonítom, hogy a zenei nevelés nem eléggé céltudatos.

Csüggedésre azonban nincs okunk, a divat a holnap nevelés tárgya; megújul még a ma még annyira tetsző kuplékat is elfelejtsük, eltemetjük. Mintha hajnal dőlt volna! A zenének lelkes szószólói akadnak, de követelnek az iskola tantárgyai között nekik s nem egészen eredménytelenül. Ennek tulajdonítom, hogy ifjúságunk kezd szeretettel foglalkozni a zenével s önálló hangversenyeket rendez.

Ezért hát örömmel állok most a sajtó rendelkezésére, hogy a szombat esti diákhangversenyéről referáljak, melyről mint tanuló-ifjúságunk komoly s nemes törekvésének első jeléről, csak a legnagyobb elismeréssel szólhatok.

Mielőtt azonban ezt tenném, néhány szavam volna a közreműködőkhez, nehogy félreértsék alábbi jóakaratu szavaimat.

E lapnak, melynek törekvését — úgy hiszem — felesleges önök előtt ismertetni, több zenereferense is van. Hogy szerkesztőnk tapintata következtében éppen én, a tanító és zenész küldtettem ki hangversenyükre, azt annak tulajdonítom, hogy ez

amelyet ép tegnap fejeztem be, mondom az egész út alatt ahelyett, hogy az alkotmányos formák és néptípusok felől igyekeztem volna államférfiúhoz illő impressiókat szerezni, inkább szerelmi megfigyeléseket eszközöltem. És mondhatom a szerelem legszebb rózsája Magyarországon virul. Sejtelmé sincs öregem milyen egy magyar lány. Micsoda vér, micsoda tűz.

— Nagyon lekicsinyli tudásomat öcsém, ha azt gondolja, hogy a magyar nők felől tátékozatlan vagyok, hiszen az egri nők történelmi szerepet is játszottak annak idején. Ugyanis abban az időben, midőn a török-hatalom európai növekedése tetőfokán állott . . .

— Köszönöm szives információját, de a török-hatalom e percben igazán nem tud érdekelni.

— Hát jó, egyenesen a tárgyra térek. Ott kezdem mindjárt, hogy a magyar nőkben megnyilatkozó temperamentum tulajdonképpen szoros kapcsolatban áll az illető nemzet faji tradícióit egyesítő jellegével. De úgy van ez másutt is. A francia marquis

könyelmű és csevegő, az angol mylady hideg és megfontolt, a spanyol nő gyöngéd és érzékenykedő az olasz lány pedig gyors-szenvedélyű és boszuálló. Szóval minden fajú hölgyben feltaláljuk a saját nemzetének típus-motívumait, melyek azon elvi fel fogásnak . . .

— Hagyjuk az elvi fel fogást. El fogok helyette mondani magának egy esetet, melyből bölcs logikával sok mindent le fog tudni szűrni, csak éppen azt a megismerést nem, mely rám nézve a legfontosabb. Sőt tovább megyek, ez az eset belevilágít azokba a szociális sulyu körülményekbe is, melyek minket, rangbaszakadtakat az igazi szerelem élvezhetőségétől fosztanak meg.

— No erre kíváncsi vagyok!

— Rövid leszek. Éppen három hete, hogy Kecskeméten megismertem egy végzetlenül bájos polgárleányt. Nem tudta származásomat mivel álnevet vallottam be neki, kisördömmel pedig szigorúan lelkükre kötöttem, hogy valamiképp el ne árulják kiléteimet. Hamarosan egymásba szeretünk és mondhatom magának öregem, hogy soha oly lázba kergető csokokat . . .

— Ezt elhagyhatja. Ne bocsájtkozzék ép ennél részletekbe.

— Hát jó. Egyszóval egymásba gabalyodtunk, azzal az észbontó örületes gabalyodással, melyre csak a polgári szerelem ragadja az embert.

— Mind szép, de eddig még semmiféle mélyebb jelentőséget nem tulajdoníthatok az esetének.

— Most jön. Egy napon elárult az egyik komornyikom és a lány sirva vallotta be nekem, hogy én megcsaltam őt, mert én egy születélt méltóságos vagyok. Eleinte tagadtam, de látva, hogy kétségtelen bizonyítékai vannak, vigasztalni kezdtem. Hát aztán, ha én grófi is vagyok? Olyan valami ez? Mi köze van a rangnak a szerelemhez? Az én szívem csak ép úgy dobog, mint azelőtt.

— És mit szólt a lány?

— Hogy ő tiszte, becsül engem, de szeretni tovább nem szerethet. Mit szólna ahhoz a világhoz? Hát lássa öregem, itt van a mi tragédiánk. Belepottyanunk a rangba, milliók sárga irigykedése kíséri utjainkat és nekünk el kell hintünk hogy boldogak

alkalommal nem ömelgős dicséretre, mint inkább a közönség tájékoztatása mellett a jövőben rendezendő hangversenyükre vonatkozó tanácsomra van szükség. Ezen hitben s azon reményben, hogy jóakaratu észrevételeimet szívesen fogadják s esetleg a jövőben követik is, térek át tulajdonképeni feladatomra.

Kezdeté pont 8 órakor.

Igen kérem, ez csak olyan nagyon is megszokott frázisa a meghívónak. Mert bizony közönségünk, mely — úgy látszik — nem vallja magáénak azt az angol közmondást, hogy az idő pénz. Most is mint rendszeren háromnegyed 9 órakor gyűlekezett a rendezőség nagy bosszuságára, melynek dicsegetés, eltökélt szándéka volt a hangversenyt pontosan megkezdeni. Bár ez esetben az első számokat kevesen hallgatták volna, mégis nem ártana már egyszer az estélynek a megjelölt időben való megkezdése által a közönséget egy kis pontosságra szoktatni.

A hangversenyt az alkalmi diák-zenekar nyitotta meg, részletek játszva Bellini: „Norma“-jából. A zenekarban részt vettek: Friedler Jenő vezetése mellett Kudlák Gyula, Vilezsál Richárd, Frank Miklós, Garabb György, Maukher Lajos. Keresztési József, Ligeti Imre, Verfich Antal, Schneller Géza, Böhm József, Paksy Árpád, Bodor Aladár, Nagy Sándor és Szokoli János. Ezután Kudlák Gyula Beriot: Scène de Ballet cz. hegedű versenyt adta elő Winter Ella igen ügyes zongora kísérete mellett. A közönség élvezettel hallgatta végig a szép számot,

vagyunk. Pénzünk ugyan az van, mint a köles, selyem párnák, takarók közt alszunk, nyolc fogásos ételekkel tömjük meg a gyomrot, automobilon pöffögünk nyaralokról nyaralokra, sőt izgalomba hoznak fizetett szerelmek is, de a nagy tiszta szerelemhez semmi jussunk. Pedig akár mit mond öregem csak azért az egyért érdemes végig élni az életet. És aki sohase érezte az önzetlen odaadás gyönyöreit, annak kár is volt megszületnie. Oh mert nem pótolja azt a pénzszerű, kenyérrért reszkető szerelem, mely az utcán, vagy illatos boudoirokban árulja magát. Olyan az, mint a művirág. Nincs semmi illata. A valódi szerelem virága azonban ott huzodik meg az erdők rejtekében, ahova a melegházi növény kényes, ápoltt gyökereit bele nem eresztheti. Én édes Istenem csak mégegyszer tudna valaki úgy szeretni, mint az a kecskeméti lány!

Bealkonyult. Sötét, kevert színek éjték a felhők szélén és a felettük koválygó szél különféle formákba szedte. Ezeket nézte Adolár gróf és szemé alól egy könyv buggyant ki. Egy könyv, ami oly világosan beszél arról, hogy még se annyira irigylésre méltók azok, akiket annyian irigyelnek.

Az öreg tiszteletes lehajtott kopasz nagy fejét és csak úgy magában mondta: — Ez a fiu tulajdonképen egy nagy számár!

Dími

végeztével pedig őszinte tapsal jutalmazta az előadókat. Kudlák a losonci tanítóképző II. éves növendéke, az est főszereplője technikájával a közönség elismerését meg is érdemelte. Számát ráadásal is megtoldotta, eljátszotta Eichorn: Estidalát az előbbihez hasonló virtuositással. — Majd Takács Anna lépett a színpadra s előadta Yassicus: A „Bakfis“ című igen elmés s ötletes monológiát. Az előadónak kedves előadása s bátor fellépése következtében természetesen kijutott a tapsból.

Az igazság kedvéért kell itt megemlítenem, hogy alakításán valami gondos s nagy tudásra valló kezek nyomai látszottak meg.

A 4. szám Köhler egyik hegedű duettje volt, amit Friedler Gizella zongora kísérete mellett Kudlák Gyula és Nagy Sándor játszottak el.

Ezután Kutschera: „Vajjon kinek köszönjem azt meg én“ című dalát játszották el Friedler Jenő fuvolán, Kudlák Gy., Vilezsál R., Maukher L., Nagy S., Bodor A. és Szolkovi vonós hangszereken. E számot is meg kellett ismételnük.

Azután Verdi Gioseppo: „Il Trovatore“ operájának néhány igen szép áriáját játszotta el szép tisztán Friedler Jenő fuvolán Kudlák hegedű és Friedler Gizella zongorakísérete mellett.

Ezt követte Arany János balladájára írt Révfy Géza: Tetemre hívás cz. melodramája, amit Szegedi Sándor szavalt el Winter Ella igen gondos zongorakísérete mellett. Szegedi erős, fejlett organma, melynek érvényesítésére az általa választott költeményben volt is elég alkalom, mindenképpen meglepett. A hangversenyt a diák zenekar fejezte be Rosner igen melodikus indulójával.

Tudnunk kell, hogy ez a zenekar ez alkalommal lépett fel először s ezt figyelembe véve, csakis dicsérrel emlékezhetem meg róla, erre rendes összejattékkal rá is szolgált. Természetesen sok kívánni valót hagyott még maga után, mint pl. a színezést, a zenei értelmezést, mik nélkül szép zene el sem képzelhető. Megvagyok azonban győződve, hogy dicséretes szorgalmunk mellett a legközelebbi vizontlátás alkalmával a zenei szépség minden kellékére ki fog terjedni figyelmök. S hogy ez úgy legyen, tanácsolom, hogy kérjék fel valamelyik karmester urat, hogy egy-két próbájukon támogassa őket tanácsával.

Az elmondottakból látható, hogy mindkét műsor alaposan megváltozott: az is, mely a meghívóhoz volt csatolva, meg az is, melyet a hangversenyen osztogattak. Közönségünk hozzá van már ehhez szokva, én azonban s valószínűleg mások is, helytelenitem ezt; nekem mindig bosszuságot okoz. Ez egyszer azonban örültem volna, ha változtatásképen legalább egy becses magyar művet hallhattam volna.

Végül a legnagyobb dicsérrel kell megemlékeznem a rendezőkről, kik az est sikere érdekében fáradságot nem kímélve, munkálkodtak, de kúdnösen Friedler Jenőről, ki a tömörülés s az önképzés kezde-

ményezője, a zenekar szervezője volt.

Ha még azt is megemlítem, hogy a hangversenyt tánc követte, a mely a legkedélyesebb hangulatban reggeli 4 óráig tartott s ahol a négyest 32 pár (csupán fiatalok) Grosz Márton rendezése alatt táncolta; úgy gondolom, semmit sem hagytam figyelmen kívül.

Nemo.

Az új végrehajtási törvény.

Az országos Törvénytár ma közli az új végrehajtási eljárásról szóló szentesített törvény-cikket, amelynek cím lesz 1908. évi 41-ik törvénycikk. A törvények kihirdetéséről szóló 1881. évi 66. t.-c. szerint amennyiben az időpont, amelyben valamely törvényhatály kezdődik, magában a törvényben megállapítva, vagy az időpont megállapítása a minisztériumra bízva nincs: minden törvény hirtelen ereje az országos törvénytárban való megjelenését követő 15-ik napon kezdődik. A mai napot követő 5-ik nap szeptember kilencedikén lesz.

Szeptember kilencedikén lép tehát életbe az új végrehajtási eljárás az alpereseknek kedvező számú intézkedéssel. A törvénybe foglalt átmeneti intézkedések fontos határidői azonban a mai naptól számítottak. A mai naptól számított egy éven belül kell az oly kielégítési végrehajtást fogantositani, amelynél még a régi szigorubb eljárás szabályai alkalmazhatók, ha a végrehajtás alapjául szolgáló közokirat a mai nap előtt keletkezett, vagy, ha a tegnapi lejárt követelésekre nézve a mai naptól számított harminc nap alatt a végrehajtás elrendelését kérik, vagy pedig azt ugyan ezen idő alatt az adós lakóhelyének járásbíróóságánál bejelentik. Ezekre az átmeneti intézkedésekre vonatkozó igazságügyminiszteri rendelet a hivatalos lapban holnap jelenik meg.

Most értesülünk, hogy az említett bejelentésekre nézve a rendelet akkép intézkedik, hogy a járásbíróósághoz benyújtandó bejelentés a követelés felemlítése után kéri annak az 1908. évi 41. t.-cz. 31-ik szakasza alapján való tudomásul vételét. A bejelentéshez a rendeletben közölt minta szerint értesítést kell csatolni, még pedig annyi példányban, hogy valamennyi értesítendő félnek és a bíróságnak is egy-egy példány jusson. Az értesítéseket a bejelentő hitelező köllően kitöltve tartozik csatolni bejelentéséhez és a bíróság az értesítést aláírva, abból egy-egy példányt kézbesít az érdekeltnek és egy példányt visszatart. Ugyanazon bejelentéssel, ugyanazon adós ellen fennálló többrendbeli követelést egyszerre lehet bejelenteni. A bejelentés bélyegköteles és az értékhez képest 40 fillér, illetőleg 1 korona bélyeggel látandók el.

Heti hírek

Járvány. A vörheny községünkben, a megtett hatósági óvintézkedések dacára, sajnos nagyon terjed. Eddig 78 eset van bejelentve. A megyei főorvos f. hó 22-én községünkben járt és személyesen meggyőződött az itteni állapotokról.

Intézkedésére a hatóság mindennemű összejövetelt, mulatságot betiltott. Nem nyitják meg az iskolákat sem, még a beiratások sem tarthatók meg. Mezey Kálmán szintársulata is csak azon feltétel alatt kezdheti meg szeptember hó 1-én előadásait, ha a járvány esetleg szünetfélben lesz.

A járvány miatt maradt el ezidén a szokásos Szent István napi díszmenet és nem vett részt az acélgyári zenekar. A járvány gyors elterjedésének okáról egyik tekintélyes orvosunk következőképp nyilatkozott:

— A vörheny járvány nálunk sporadice mindig fellép, de most Zagyva-Rónáról lett az acélgyári munkások által behozva. Hogy községünkben is terjed a baj, annak oka, hogy az acélgyári munkások feleségei a gyárba viszik az ebédet és ott asszonyi szokás szerint meg-megállnak beszélgetni, gyakran a betegek házában is s így önkéntelen a baj terjesztői.

Ennek meggátlása céljából az ebéd kihordását bekehene tiltani és a járvány ideje alatt a munkások a gyárban kapnának ebédet. Ha ez kivihetetlen, úgy hatóságunknak kelle intézkedni, hogy az ebédet vivő asszonyok csak a vasuti sínek mentén mehetnek a gyárba és vissza, mire az ott cirkáló csendőröknek kellene ügyelni. A munkások maguk nem terjesztik a járványt, mert ruhájuk a sok kátrány és olajak által deszficiálva van.

Felhívjuk erre hatóságunk figyelmét.

Közegészségügyi bizottság gyűlése. Községünk közegészségi bizottsága f. hó 25-én d. u. 5 órakor tartotta gyűlését dr. Rudnay Imre acélgyári orvos elnöklete alatt. A bizottság a törvény értelmében járvány bizottsággá alakult. Beható eszmecsere után kimondotta a bizottság:

A lakosság falragaszok és dobolás útján kioktatandó a járvány mibenlétéről és a mihez tartásról.

A községi orvos a járvány tartama alatt állandó kocsit kap.

Az eddigi járványkórházba tanult vörös kereszt ápolónő alkalmazandó. Ha a járvány kórház kevésnek bizonyulna, úgy a belügyminisztériumtól mobil kórház kérendő, esetleg erre a célra alkalmas helyiség kibérelendő.

Különösen ügyeljünk a járvány alkalmával a tisztaságra, mindennemű csoportosulás tilos. A hol fertőzött hotel van, ott szigorúan ügyelni kell, hogy a házheliek a külvilággal ne érintkezzenek. Ez okból célszerű a vörheny betegeket a járvány kórházban elhelyezni.

Ilyen járványos időben látjuk csak, mily égető szüksége van községünknek rendes kórházra, melyben egyuttal járványkórház is volna.

Községi iskolaszék gyűlése. A községi polgári iskola állami kezelésbe vétele folytán a községi iskolaszék funkciója is megszűnt. Helyette ezentul a minisztérium által kinevezendő gondnokság fogja a felügyeletet teljesíteni. Az iskolaszék folyó hó 25-én, kedden délután félnégy órakor tartotta utolsó ülését, melyen az iskola államosítását kimondó 93841. sz. vall. és közokt. miniszteri rendelet és Máthé Géza nógrádvármegyei kir. tanfelügyelő urnak leirata olvastatott fel, melyben az iskolaszék eddigi buzgó tevékenységét és a polgári iskola fejlesztése körül kifejtett fáradhatlan munkásságát megköszöni. Az iskolaszék ezután csak mint ovoda felügyelő bizottság fog működni.

A miniszter rendeletét mindenki örömmel vette tudomásul. Gerő Nándor bányagazgató indítványára egyben elhatározott, hogy Máthé Géza kir. tanfelügyelő urnak a salgótarjáni polgári iskola államosítása ügyében kifejtett páratlan munkásságáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék és ez a kir. tanfelügyelőnek külön iratban megküldessék. Ezzel a községi iskolaszék utolsó tanácskozása befejezést nyert.

Kérelem. Azon tisztelt gazdákat, kiknek az ideai vétésnél alkalmuk volt az időkülömböséget az impregnált és a nem impregnált tákarmány-répmag kelése között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek ez iránti tapasztalataikat, akárhonnan szereztek is be a nem impregnált répmagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével Budapest, Rottembiler utca 33. közölni. Miután az ideai pontos megfigyelésekre a Mauthner cégnek úgy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelezőlapon is vele tudatni.

Egy-két szó a város fejlődéséhez című cikkünk folytatása helyszíne miatt lapunk jövő számában jön.

Tűz. Novákon f. hó 25-én, szerdán délelőtt nagy tűz volt. Több ház leégett, a tűz keletkezésének okát nem tudják még.

Felülfizetések. Az alakuló pályafalvai polgári olvasó-kör javára rendezett, nyári táncmulatságon felülfizettek: Hoffman Richárd 10 K, Bérci Sándor 9 K, Takács Adolf dr. és Sándor Ispán Pál 4—4 K, Maskovics Izsák 2 K, Gemzer János, Kárpáti Antal, Vaincik Pál, Csermák Ferencz, Sipka Róbert, Stámfel János, Id. Eichberger Károly, Yamniczki István, Patera Péter, Rubint József, Gitlár László, Kavalófszki Adolf 1—1 K. Összesen 40 korona, melyért köszönetét fejezi ki a rendezőség.

Értesítés. Községünkben fellépett vörhenyjárvány miatt az állami polgári fiú és leányiskolában szeptember elején sem a beírások, sem a javító, pót és felvételi vizsgálatok nem fognak megtartatni. A beírások és vizsgálatok megtartásának ideje a járvány megszűnése után, alkalmas módon közhírré fog tétetni.

Helyreigazítás. Lapunk aug. 19-iki számában közölt nyílt-térre nézve azt az információt vettük, hogy Spitz Izidor könyvkötődei munkás nem család fondorlata miatt, hanem az 1900. évi XXV. t.-c. 4. §.-ba ütköző engedély nélküli tiltott házalásért lett elítélve.

Közönség köréből*)

„Salgótarján és Vidéke“
tekintetes szerkesztőségének

Salgótarjanban.

Hivatkozással a múlt heti számnkra, amelyben az Órangyal-gyógyszertár melletti hid kijavítását és a forgalomnak ismét való átadását célozza, ez alkalommal van szerencsém a tek. szerkesztőség b. figyelmét azon körülményre felhívni, hogy esős időkben a gyalogjáró hidtól az Erzsébet-tér mentén óriási sarak szoktak lenni és a mitsem sejtő idegen gyalogjárók a nevezett hidan átkelve, csak azon veszik észre magukat, mikor a legnagyobb sárba kénytelenek tovább haladni, visszamenni már restelnek s a lábbeli már ugysis sáros, nem gondolva arra, hogy a város kellő közepén a járdának folytatása ne lenne s egy 30 centiméternyi hézag legyen, a helyi utakkal ismerősök pedig ily időkben a tulsó oldalra szorítóznak, mégis gyakran megesik, hogy ezek közül is sürgős utakban és tévedésből is a sárba kénytelenek gázolni.

Fölkérem tehát a tek. szerkesztőséget, hogy b. lagjukban hívják föl a község előjáróságát ezen elkerülhetetlen, illetőleg nélkülözhetetlen, és úgy a szépészeti, mint szimmetrikussági szempontból is, a folytatlagos összeköttetési járda létesítésére s vagy pedig tanácsolnám, hogy esős időkben a hidra egy tábla kifüggesztendő lenne ezen felirattal: Figyelmeztetnek a gyalogjárók, hogy járda tovább nincs, térjenek át a tulsó oldalra“.

Tisztelettel:

Egy vidéki előfizetőjük.

*) Szóval szóra adjuk a beküldött cikket, dacára annak, hogy névtelenül érkezett. Adjuk azért, hogy közönségünk lássa, miképp lapunk célja községünk érdekeit önzetlenül szolgálja. Cikkíró urat kérjük azonban máskor nevét aláírni, mert névtelen közleményekre nem reflektálunk.

Polgártársak!

Terjesszék a

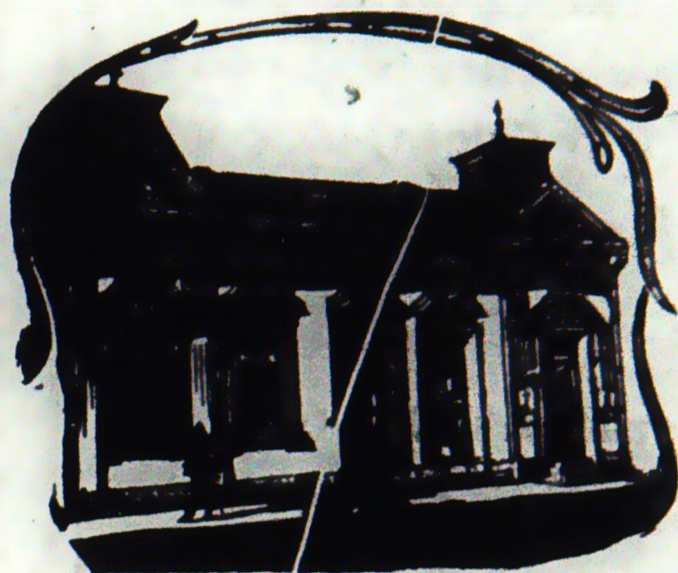
„Salgótarján és Vidéke“-t

Salgótarján

és

Vidéke

legjutányosabban hirdet.

Telefon szám 20.

Szikszay János

férfi-szabó üzlete

SALGÓTARJÁN. fő-utca (saját ház.)

Ajánlja magát a legujabb divatu férfiruhák és egyenruhák elkészítésére a legrövidebb idő alatt és jutányos feltételek mellett.

Angol különlegeségek, Zsolnai, Gácsi és Brassói szövetek.

Kérem szükség esetén egy levelező-lap útján engem értesíteni, hogy esetleg a házhoz menjek.

Mindnyájunknak el kell menni

megtékinteni

Polatsek Miksa ruha- cipő- rőfös- uri- és női divat áru raktárát, hol mindezen és még számtalan itt felnem sorolt áruk, a legjobb minőségben, legolcsóbb árak,- és legszolidabb kiszolgálás mellett található. Vétel nem kötelező. Szigoruan szabott árak

mély tisztelettel

POLATSEK MIKSA

A volt Meister László féle üzlethelyiség.

Hirdetések

felvétetnek a
kiadóhivatalban.

A Czigány-utcában

Anbroz-féle ház

kerttel

szabad kézből olcsó áron

eladó.

KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSNET — PAPIRÁRUHÁZ

SINGER LAJOS
SALGÓTARJÁN

TISZTELETTEL TUDATOM A N. É. KÖZÖN-
SÉGGEL, HOGY KÖNYVNYOMDÁMAT A PO-
NYI-FÉLE HÁZBÓL A „NÉP-BANK“ ÉPÜLE-
TÉBE HELYEZTEM ÁT. EGYUTTAL TUDA-
TOM AZT IS, HOGY NYOMDÁMAT MEG-
NAGYOBBITOTTAM S IGY A LEGKÉNYESEBB
NYOMDAI MUNKÁKRA IS VÁLLALKOZOM : :

KÉSZÜLNEK

o o KÖRLEVELEK o o
o o LEVÉLPAPIROK o o
o o BORITÉKOK o o
o o SZÁMLÁK o o
o o MEGHIVÓK o o
o AFAPSZABÁLYOK o o
o o M Ő V F K o o
o o ÁRJEGYZÉKEK o o
o o NÉVJEGYÉK o o

Meller L. Egyed

Budapest, IX., Lónyai-utca 7. sz.

Telefon-Interurban 46—31.

Telefon-Interurban 46—31.

Mielőtt személy-, jel-
zálog- vagy építési

kölcsön

iránt intézkednék,
kérjen díjtalanu
prospektust.

! ?

**WEHOVSZKY-FÉLE NYÁRI KERT-
BEN** kellemes családi össze jöveteli
hely. Pontos kiszolgálás. Polgári árak.
Vasárnap és ünnepnap kedden, szomba-
ton Bódi Rudi zenekara hangversenyez.

! ?

„A Salgótarjáni Villamossági Részvény-Társaság“ berendez lakásokat
Elektromos világitással

a legolcsóbb árak mellett. Tekintettel a közelgő téli évad alkalmából, önköltségi áron
szereljük fel azon jelentkezőknél az **elektromos világitást**, akik folyó év augusztus hó
15-éig jelentkeznek és szabadvezetékünk közelében laknak.

Az első három jelentkezőnek egy szobát teljesen ingyen szerelünk fel vezetékkel.

Légy egy az elsők között!